

ПЕРЕДМОВА

Секейсько-угорська писемність «роваш» (в дослівному перекладі: зарубок, зарубний; в російськомовній літературі вживаються терміни рукопис, рунічна писемність, угорська руника, секейський/секлерський рунопис) є частиною глобальної культурної спадщини людини, духовною продукцією стародавньої цивілізації, яка була створена угорцями та їхніми пращурами в історичному минулому. Її походження, становлення й споріднення з іншими писемностями є предметом наукових досліджень і донині; в колах дослідників та користувачів писемності «роваш» існує багато теорій щодо цього. Однак є і непереборні предметні докази, що угорці IX століття використовували в своїй мові писемність «роваш», з чого можна зробити висновок про її широке використання століттями раніше.

Як у більшості європейських країн, так і в Угорському королівстві з XI століття в офіційній писемності держаної та церковної адміністрації стали визначальними латинська мова та латинський шрифт. Незважаючи на це, в деяких регіонах угорськомовної території писемність «роваш» безперервно використовується і донині, починаючи від звичайних чабанів і секейських різьбярів по дереву, через дворянство до духовенства; окрім цього вона ще слугувала тайнописом. Писемність «роваш» не тільки вижила в негараздах середньовіччя і нового віку, але й безперервно розвивалась, і в останні десятиріччя, постійно змінювалась під впливом сучасних вимог, чим досягла безпрецедентної популярності. Сьогодні з використанням секейсько-угорської писемності «роваш» видаються книги, газети, веб-сторінки, вона застосовується в творах образотворчого мистецтва, дизайну, надписах на вулицях та площах, і, завдяки відданим учителям, національну писемність вивчають десятки тисяч школярів.

Рік у рік коло прихильників та знавців секейсько-угорської писемності «роваш» поширюється й сьогодні нараховує більш, ніж сто тисяч людей. Саме це призвело до необхідності створення умов сучасного використання національної писемності. Цей процес включає в себе уніфікацію форм, удосконалення правил написання, а також технічну стандартизацію; все це здійснюється колективною працею користувачів писання «роваш», як це робилось і їхніми пращурами в ході її розвитку й збереження. Ця книга являє собою одну із сходинок творчої роботи з дотримання традицій : 4 жовтня 2008 р. в м. Геделле колектив користувачів секейсько-угорської писемності «роваш» зібрався на нараду «Живий роваш», щоб підняти національну писемність тих, що розмовляють угорською, в світ обчислювальної техніки.

Остання з живих і найбільш популярна писемність Європи, секейсько-угорська писемність «роваш», не входить до сфери стандарту UNICODE, що є умовою її загального використання в обчислюваній техніці. Тому Товариство угорських користувачів писемності «роваш», що формувалося як в мережі, так і в дійсності, під керівництвом д-ра Габора Хоссу офіційно подало на підтвердження проект стандарту №3527, який надрукований в цій книзі. Товариство рішуче ставить перед собою мету: добитися стандартизації національної писемності шляхом найширшого порозуміння у найкоротший строк, тому і просить підтримку Шановного Читача.

Автори книги гадають, що для нащадків секейсько-угорська писемність «роваш» є чудовим скарбом пращурів, спадщиною, передача якого своїм нащадкам, трансформуючи її у відповідності з вимогами часу та необхідною увагою й покірністю, - обов'язкова. Це є найбільш актуальним сьогодні, адже завдяки уявному та образному складу національної писемності, а також її органічному зв'язку з угорською мовою та майже з усіма галузями угорської культури, вона може стати одним із способів бажаного угорського духовного оновлення.

© 2008. Dr. Hosszú Gábor - Rumi Tamás - Sípos László: Az élő rovás - Nemzeti írásunk a szabványosítás útján. Minden jog fenntartva. All rights reserved.